

ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน สำหรับพื้นที่เขตจังหวัดพัทลุง

Factors that affect Entrepreneurs to Implement the Safety, Occupational Health and
Environment Act in Phatthalung Province.

อติกานต์ จุลนันโท

Atikan Junnunto

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Engineering in Industrial Management

Prince of Songkla University

2564

ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน สำหรับพื้นที่เขตจังหวัดพัทลุง

Factors that affect Entrepreneurs to Implement the Safety, Occupational Health and
Environment Act in Phatthalung Province.

อติกานต์ จุลนันโท

Atikan Junnunto

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering in Industrial Management
Prince of Songkla University

2564

ชื่อสารนิพนธ์ ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน สำหรับพื้นที่เขตจังหวัดพัทลุง

ผู้เขียน นางสาวอดิگانต์ จุลนันโท

สาขาวิชา การจัดการอุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ดร.สุรียา จิรสติตสิน)

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กลางเดือน โพนนา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อ๋อง สัมพงษ์)

.....กรรมการ
(ดร.สุรียา จิรสติตสิน)

.....
(ดร.สุรียา จิรสติตสิน)
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม

ชื่อสารนิพนธ์ ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน สำหรับพื้นที่เขตจังหวัดพัทลุง

ผู้เขียน นางสาวอดิگانต์ จุลนันโท

สาขาวิชา การจัดการอุตสาหกรรม

ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยของการปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ของผู้ประกอบการ สำหรับพื้นที่เขตจังหวัดพัทลุง ซึ่งขอบเขตงานวิจัยมีกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) สถานประกอบการกิจการกลุ่มเสี่ยงมีจำนวน 37 แห่ง และ 2) สถานประกอบการกิจการต้นแบบ จำนวน 22 แห่ง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป พบว่าปัจจัยด้านโครงสร้างและการบริหารจัดการในส่วนของประเภท ขนาด และประการณ์การถูกดำเนินคดีของสถานประกอบการมีผลต่อการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า อายุ และประสบการณ์การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยของนายจ้างมีผลต่อการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย และในส่วนของปัจจัยการรับรู้เรื่องการจัดการความปลอดภัยก็มีผลต่อการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัยเช่นเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และจากการลงพื้นที่เข้าตรวจเยี่ยมกลุ่มเป้าหมายสามารถวิเคราะห์สาเหตุหลักของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัย ได้แก่ 1. ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ 2. สถานประกอบการไม่มีระบบการควบคุม 3. ไม่มีการจัดสรรงบประมาณเพื่องานความปลอดภัย และ 4. ขาดการกำกับดูแลจากหน่วยงานภาครัฐ

จากผลการศึกษาได้นำมากำหนดนโยบาย กลยุทธ์ แผนงาน และโครงการเพื่อส่งเสริมให้สถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัย คือ การส่งเสริมความรู้สร้างความเข้าใจเพื่อการทำงานที่ปลอดภัย นำไปสู่การลดอัตราการประสบอันตราย ภายใต้กลยุทธ์ 4 ประการ คือ 1. ส่งเสริมการสร้างตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรม 2. พัฒนาความรู้ผู้ปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย 3. สนับสนุนองค์ความรู้ด้านความปลอดภัยสู่สถานประกอบการ 4. สร้างระบบบริการเพื่อการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย โดยมีผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ 1) ในส่วนของแผนงานโครงการระยะสั้นมีการนำไปปฏิบัติจริง พบว่ามีสถานประกอบการที่ดำเนินการส่งแบบรายงานตามกฎหมายได้คิดเป็นร้อยละ 75 และมีอัตราการประสบอันตรายลดลง จากในช่วงเดียวกันของปีงบประมาณก่อนหน้ามากกว่าร้อยละ 50 และ 2) ในส่วนของแผนงานโครงการระยะยาวมีการประเมินผลโดยการจัดทำแบบสอบถามและวิเคราะห์ค่าทางสถิติ พบว่าผู้ประกอบการเห็นด้วยกับการกำหนดนโยบาย เพื่อส่งเสริมให้สถานประกอบการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัยในระดับเห็นด้วยมาก

Minor Thesis Title Factors that affect Entrepreneurs to Implement the Safety, Occupational Health and Environment Act in Phatthalung Province.

Author Miss Atikan Junnunto

Major Program Industrial Management

Academic Year 2020

ABSTRACT

The objective of this research is to study the factors of compliance with the occupational safety, health, and environment act of the entrepreneurs in Phatthalung province. The research scope focuses on two target groups: Group 1- 37 risky establishments and Group 2 – 20 prototype establishments. The data was collected by a questionnaire and analyzed by a statistical program. The analysis at the significant level of 0.05 showed that the structural and management factors in the part of the type, size, and the litigation experience of the establishment affected the safety law implementation. The personal factors in the part of age, education level, and employer's safety training experience affected the implementation of the safety law. In the perceive of safety management, affected the implementation. From the visiting of the target establishments, the main causes of the noncompliance with law were 1) Lack of the law knowledge, 2) No control systems of law compliance, 3) No budget allocation for the safety, and 4) Lack of the public governance.

From the proposed study, all policies, strategies, action plans, and promotion project for the safety law compliance were knowledge enhancement, safety workplace understanding to reduce the accidents. These were under four strategies: 1) To promote concrete awareness of safety 2) To enhance knowledge of operational safety 3) To support knowledge of workplace safety, and 4) To establish a service system for safety management. The results of the implementation of the policy were divided into two periods. In the short-term, 75 percentages of establishment have submitted legal reports the hazard rate was reduced more than 50 percentages compared to the same period of the previous budget year. In the long-term, the survey and statistic analysis implied that the employer have highly agreed with the policy for encouraging the establishment to compliance with the safety law.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน สำหรับพื้นที่เขตจังหวัดพัทลุง” สำเร็จได้ด้วยดีนั้น เกิดจากความกรุณาของดร.สุรียา จิรสถิตสิน อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาชี้แนะแนวทางในการดำเนินกระบวนวิจัย และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กลางเดือน โปชนา ประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ ดร.อรุณ สังข์พงศ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และช่วยเหลือในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้สารนิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมถึงคณาจารย์ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ที่ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา เจ้าหน้าที่ประจำสาขาวิชาที่คอยดูแลช่วยเหลือในการติดต่อประสานงาน ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบคุณนายจ้าง ลูกจ้างในสถานประกอบการในพื้นที่จังหวัดพัทลุงที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมถึงท่านหัวหน้าสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทุกท่านที่มาประจำ ณ จังหวัดพัทลุงตลอดระยะเวลา 2 ปี เพื่อนร่วมงานที่ให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินงานวิจัย และขอขอบคุณ พี่ๆ ทุกคน สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม ที่คอยให้กำลังใจ ชี้แนะ และแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ด้าน

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวที่ให้การสนับสนุน ด้านทุนการศึกษาและเป็นกำลังใจที่ดีแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

อดิگانต์ จุลนันโท

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
รายการตาราง	(8)
รายการภาพประกอบ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	8
1.3 ขอบเขตการวิจัย	9
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 กระบวนการการออกแบบสอบถาม	10
2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	12
2.3 กระบวนการกำหนดนโยบาย	14
2.4 การกำหนดตัวชี้วัด	23
2.5 ทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	25
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	26
3.1 การกำหนดตัวแปร	28
3.2 การตั้งสมมุติฐาน	29
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	29
3.4 การทดลองใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
3.5 การวิเคราะห์ผลโดยค่าทางสถิติ	34
3.6 วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา	35
3.7 การกำหนดนโยบาย	35
3.8 ประเมินผลการนำไปปฏิบัติ	36
	(6)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	39
4.1 การวิเคราะห์ผลโดยค่าทางสถิติ	39
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน	54
4.3 การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัย	76
4.4 การวิเคราะห์ SWOT	78
4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลไปสู่การกำหนดนโยบาย	79
4.6 กำหนดนโยบาย	81
4.7 ประเมินผลการนำไปปฏิบัติ	84
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	87
5.1 สรุปผลการวิจัย	87
5.2 ข้อเสนอแนะ	92
5.3 ประโยชน์จากการศึกษาวิจัยเพื่อนำไปพัฒนางาน	93
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	97
ประวัติผู้เขียน	142

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
1-1	สถิติการตรวจความปลอดภัยในการทำงาน (ทั่วประเทศ) ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2561 – 2563	7
1-2	สถิติการตรวจความปลอดภัยในการทำงานของจังหวัดพัทลุง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2561 – 2563	7
1-3	จำนวนสถานประกอบกิจการที่ส่งแบบรายงานตามกฎหมาย ความปลอดภัย ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2559 – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 ของจังหวัดพัทลุง	8
3-1	เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม เรื่อง การรับรู้เรื่องการจัดการความปลอดภัย	30
3-2	เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม เรื่อง พฤติกรรม ความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการและการดำเนินการตามกฎหมาย ความปลอดภัย	32
3-3	เกณฑ์การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	35
3-4	เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม เรื่อง ระดับความคิดเกี่ยวกับนโยบายที่กำหนด	37
4-1	ข้อมูลทั่วไปด้านโครงสร้างและการบริหารจัดการ	39
4-2	ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล	40
4-3	ระดับการรับรู้การจัดการความปลอดภัย	42
4-4	การรับรู้เรื่องการจัดการความปลอดภัย	44
4-5	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	46
4-6	การดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	49
4-7	ผลการวิเคราะห์ประเภทสถานประกอบกิจการที่แตกต่างกันมีผลต่อ การดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	54
4-8	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของขนาดของสถานประกอบกิจการที่ การดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	56

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
4-9	ผลการวิเคราะห์ขนาดของสถานประกอบกิจการที่แตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	56
4-10	ข้อมูลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD ของขนาดสถานประกอบกิจการ	57
4-11	ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์การดำเนินคดีที่แตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	59
4-12	ผลการวิเคราะห์เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	61
4-13	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของอายุที่มีการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	62
4-14	ผลการวิเคราะห์อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	63
4-15	ข้อมูลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD ของอายุนายจ้าง	64
4-16	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของระดับการศึกษาที่มีต่อการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	65
4-17	ผลการวิเคราะห์ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	66
4-18	ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์การอบรมในเรื่องความปลอดภัยที่แตกต่างกันมีต่อการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	67
4-19	ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุในการทำงานที่แตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	68
4-20	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อความปลอดภัยกับการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	70

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
4-21	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับกฎหมายความ ปลอดภัยกับการดำเนินการตามกฎหมายความปลอดภัย	71
4-22	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านโครงสร้างและการบริหารจัดการ	72
4-23	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคล	74
4-24	แผนงานโครงการส่งเสริมให้สถานประกอบการกิจการดำเนินการตามกฎหมาย ความปลอดภัย	83

รายการภาพประกอบ

รูปที่		หน้า
1-1	ข้อมูลสถิติผู้ประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2553 – 2562	2
1-2	ข้อมูลสถิติผู้ประสบอันตรายร้ายแรงเนื่องจากการทำงาน ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2553 – 2562	3
1-3	จำนวนการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานเฉลี่ย จำแนกเป็นรายภาค พ.ศ. 2553 – 2562	4
1-4	จำนวนผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ในพื้นที่ภาคใต้ เฉพาะจังหวัดขนาดเล็ก พ.ศ. 2553 – 2562	5
1-5	ค่าเฉลี่ยจำนวนลูกจ้างที่ประสบอันตรายต่อจำนวนสถานประกอบกิจการใน แต่ละพื้นที่ภาคใต้ เฉพาะจังหวัดขนาดเล็ก	6
2-1	ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม	12
2-2	แผนผังพารามิเตอร์ (parameter)	13
2-3	กระบวนการกำหนดนโยบายโดยสังเขป	15
2-4	กรอบแนวคิดตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล	18
2-5	กรอบแนวคิดตัวแบบด้านการจัดการ	19
2-6	กรอบแนวคิดตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กร	20
2-7	กรอบแนวคิดตัวแบบทางดานกระบวนการของระบบราชการ	21
2-8	กรอบแนวคิดตัวแบบทางการเมือง	22
2-9	กรอบแนวคิดตัวแบบเชิงบูรณาการ	23
2-10	โครงสร้างแผนภูมิแกงปลา	24
2-11	แนวคิดวงจรการควบคุมคุณภาพ	25
3-1	กรอบแนวคิดในการวิจัยโดยสังเขป	27
3-2	การกำหนดตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม	28

รายการภาพประกอบ

รูปที่		หน้า
4-1	ผังทางปลาสาเหตุที่สถานประกอบกิจการไม่ดำเนินการตามกฎหมาย ความปลอดภัย	77
4-2	สถิติการประสบอันตรายในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ของปีงบประมาณ 2562-2564	86